

Duruş ve Ana Odak

İnsan, hakiki kimliğini ve değerini dış dünyanın değişken yargılarından değil, içsel ve ilahi kaynaktan almalıdır. Çünkü insanın ana odağı, onun duruşunu doğrudan belirler. Odak neredeyse yön oraya akar; yön nereye akarsa karakter de zamanla o yönde şekillenir.

Süryani irfanında **“Mesih’te kim olduğunu bilmek”**, insanın kendini Tanrı’nın nazarından tanıması demektir. Bu idrak, kişinin değerinin insanların beğenisine, eleştirisine ya da onayına bağlı olmadığını fark etmesini sağlar. Çünkü insan değişkendir: Düşünceleri hakikatten ve hakkaniyetten beslenmiyorsa, içsel durumuna göre bugün över, yarın söver.

Bu yüzden odağını insanların olumsuz düşüncelerine veren kişi, ruhunu sürekli dalgalanan bir denize bırakmış olur. Bu nedenle **“İnsana bakan şaşar, Allah’a bakan yaşar”** sözü söylenmiştir.

İnsanın ana odağı dış dünyaya kaydığında, insani duruş da zayıflamaya başlar. Kişi, kabul görmek için eğilip bükülür; eleştiriden kaçmak için kendinden taviz verir; övgü almak için hakikatinden uzaklaşır. Böyle bir odakta duruş sabit kalmaz; şartlara göre şekil değiştirir.

Oysa odağını ilahi olana, yani Tanrı’ya yönelten insan, içsel bir merkez kazanır. Bu merkez, onu dış etkilerden bağımsız kılar. Böyle bir duruş ne övgüyle büyür ne de eleştiriyle küçülür. Çünkü beslendiği yer değişken değil, sabittir.

İnsan kimliğini başkalarına göre inşa ederse, o kimlik kırılabilir olur. En küçük bir eleştiride çatlar, en küçük bir övgüde yön değiştirir. Ama kimliğini Tanrı’ya ve O’nun adaletine dayandıran kişi, sarsılmaz bir iç dengeye kavuşur. Bu nedenle Mesih şöyle der: **“Ama siz önce Tanrı’nın egemenliğini ve O’nun doğruluğunu arayın; bunların hepsi size verilecektir”** (Matta 6:33).

Bu söz, içsel kaosu düzene kavuşturmak için söylenmiştir. İnsanı doğru bir varoluş hâline yönlendirmeyi amaçlar. Dışsal bir mekândan ziyade, içsel bir durumu ifade eder.

Önceliğimiz ruhsal düzen olduğunda, maddi düzen kendiliğinden yerini bulur. Önceliğimiz hakikat olduğunda, özgürlük kapısı aralanır. O zaman sahiplikler ve ihtiyaçlar birer kölelik aracı olmaktan çıkar. Kaygının ve hırsın yerini ise anlayış ve empati alır. Bu da, derin bir özgürleşmeyi ifade eder. İnsan artık **“kim ne der”** kaygısıyla yaşamaz. Eleştiri onu yıkmaz, övgü onu büyütmez. Çünkü öz değerlendirmesi güçlüdür; kim olduğunu iyi bilmektedir.

“Herkes anlamayacak” gerçeği ise bir eksiklik değil, hayatın tabiatıdır. Her insanın idrak seviyesi, bakış açısı ve derinliği farklıdır. Herkesin anlamasını beklemek, insanın omuzlarına gereksiz bir yük bindirir. Bu gerçeği kabul etmek ise ruhu hafifleten bir özgürlük doğurur.

Gerçek öz değer ve özgüven de tam burada doğar: Dışarıdan değil, içeriden; insanlardan değil, Tanrı ile kurulan bağdan...

Bu yüzden kalıcıdır, bu yüzden sarsılmazdır. Çünkü kökünü dış dünyanın geçici düzeninden değil, insanın içindeki hakikatten alır. Nitekim Aziz Augustinus (354–430) şöyle der: **“Başkasının çarpık işlerine neden odaklanıyorsun da, Tanrı’nın emirlerini ihmal ediyorsun?”**

Bu söz, insanın dikkatini dışarıdaki karmaşadan içsel sorumluluğa çevirir. Çünkü gerçek dönüşüm, başkalarını düzeltmekle değil, kendi özünü arındırmakla başlar.

Neticede insan, odağını doğru yere yönelttiğinde — yani Tanrı’ya — insani duruşu da sağlamlaşır. Ancak odağını kaybettiğinde, duruşu da dağılır. Bu

yüzden mesele sadece kim olduğumuz değil; esas mesele, odağımızı nereye koyduğumuzdur.

Ve işte insan, kendini doğru yerden tanımladığında, dış dünyanın sesi artık onu yönetemez. Böylece gerçek bir iç huzura ve sağlam bir varoluş duruşuna kavuşur.

Yusuf Beğtaş

www.karyohliso.com